

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.

Köziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

LAPVEZÉR:

MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:

Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyé száma ára 10 fillér.

Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk.

A városrendezéshez.

A város pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén tárgyalta városrendezés ügye élénken foglalkoztatja a város minden polgárát. Evvel a kérdéssel, — mely legközelebb a képviselőtestületben fog valószínűleg nagyobb vitát provokálni — kívánunk ezuttal mi is foglalkozni, hogy a pénzügyi bizottság ülésén elhatározott építkezésekkel és azok költségeivel részletesen ösmertessük meg a város közönységét.

2.104,355 korona kölcsönt óhajt legközelebb felvenni városunk további fejlesztésére. Első látszatra egy kissé soknak mutatkozik a tenni összeg és olvasára nem a legkellemesebb érzés fogja el az adózókat, de ha egy kissé mélyebben tekintünk a tervekbe, ha boncolgatni kezdjük azt, hogy mit csináltak azért a város, csakhamar rájövünk arra, hogy első impressióra csalódunk, mert a fenti összeg csupán betekintés lesz, mely meg fogja hozni a maga gyümölcsét és nagyban fog hozzájárulni városunk terheinek fedezéséhez.

Ugy látszik Ujhely is kezdi belatni — legalább tervei azt mutatják — azt az igazságot, melyet mi már évek óta folyton hangoztattunk és a mit képviselőnk nemrég a parlamentben is oly ékesszólóan fejtegetett, hogy a városok továbbfejlesztését egyedül a helyes községi szociálpolitika viheti előbbre. Sajnos nálunk Magyarországon meg csak nemrég kezdik követni ezt az egyedüli helyes fedezését a községi tehernek, melyet Angol és Németországban már évtizedek óta követnek. Nálunk Ujhelyben pedig eddig éppen az ellenkezőjét követik. Minden közhasznú vállalatot bérbeadtak és ahelyett, hogy maga a város saját kezelésében tartva azt, igyekezett volna annak jövedelmét saját céljaira, a községi terhek könnyebb elviselésére fordítani, inkább kortescéliból engedték, hogy privát vállalkozók nyuzzák, a város közönységét. Így csináltak a fatermelessel, egy a villanygyárral és sok más egyébvel s az eredmény az, hogy a város tele van adóssággal s nincs semmi, amből ezt a rengeteg adósságot fedezzük.

A pénzügyi bizottság most megmutatta az utat, melyen a reális fejlődése városunknak elérhető. Szakcionálta a mi évekkel ezelőtt hangoztatott elvünket, hogy Ujhely városán ép úgy, mint Magyarország minden városán egyedül csak a reális alapon teremtett községi szociálpolitika segíthet, mely a közhasznú vállalatokat saját kezelésébe véve, annak becsületes kezeléssel elért jövedelméből nem a magánosokat, vagy társulatokat fogja hízalni, hanem saját terheit fogja belőle fedezni. Ezért fogadjuk mi örömmel és megnyugvással a pénzügyi bizottság egyhangulag hozott határozatát, mely a képviselőtestület jóváhagyása esetén városunk fejlődésének egy újabb, szebb korszakát van hivatva megnyitni.

Most pedig áttérünk a részletekre, hogy mindenki tisztán lássa azokat a terveket, melyek Ujhely város jövő fejlődését vannak hivatva biztosítani.

1. Vízvezeték kibővítésére 77,255 K.

Ez ellen a tétel ellen kifogásunk van, mert ez főlölesleg lett volna rendes takarékos gazdálkodás mellett. A fenti összegből ugyanis 55000 korona tulkiadások fedezésére és nem bővítésre lesz fordítva. Megbocsát nekünk városunk jelenlegi igen tisztelt vezetősége, de mi nem tudjuk megérteni, hogy akkor, amikor mindentéle munkálatra fix összegért akadt vállalkozó, hogyan lehetkezhet tulkiadás? Vagy talán most is az a régi gazdálkodás folyik, amilyen S z e k e l y Elek uralmát jellemezte?

Mi azt hittük, hogy most rendes, a város érdekeit szem előtt tartó gazdálkodás folyik a város házán s szomoruan kell tapasztalunk hogy tévedtünk.

Mi bizonyos kímélettel viseltünk a város jelenlegi vezetőségével szemben s a telmerült hibákat az átmenet nehézségeinek tudtuk be. De azt már csak nem lehet átmeneti nehézségnek tartani, hogy a képviselőtestület és pénzügyi bizottság tudta nélkül önkényesen 55000 koronás tulkiadásokat csinálnak és a képviselőtestületet már csak egy befejezett

dolog elé állítják, mely elől csak egy menekvés van: a fizetés.

Az ilyen gazdálkodás ellen a leghatározottabban tiltakozunk. A város pénzének a pocskéolását nem vagyunk hajlandók akkor sem tűrni, mikor Székely helyett Kissnek hívják a polgármestert. Ilyen gazdálkodás mellett aztán ne csudálkozzék a polgármester ur, ha ép olyan kíméletlenül fogjuk majd támadni, mint az elődjét, mert ránk nézve teljesen mindegy, hogy Székely, vagy Kiss követi-e el a szabálytalanságokat.

A 22000 korona ellen, mely a hálózat bővítésére van előirányozva, semmi kifogásunk nincs, mert az közszükséglet képez.

2. Csatornázási építkezésekre . . . 773,000 K

Feltéve, hogy ennél a munkálatnál nem lesz a vízvezetéknel előfordult 10%-os tulkiadás, a tételt nem kifogásoljuk, mert szintén közszükséglet képez, amennyiben a vízvezeték csatornázás nélkül csak félmunka. Kifogásunk van azonban az ellen a terv ellen, hogy a csatornázás költségeire felvett kölcsön annuitása potadóból fedeztessék. A csatornázás szorosan összefügg a vízvezetékkel. Ha vízvezeték nem csináltunk volna, nem kellene csatornázást csinálnunk. A csatornázás költségeinek annuitása tehát ép úgy, mint a vízvezetéké, a vízdijakból fedezendő, s azt hiszszük, hogy erre elegendő lesz a mostani elég magas vízdij. De ha a mostani vízdijakból nem volna fedezhető a vízvezeteki és csatornázási kölcsön annuitása, inkább járulnánk hozzá a vízdijak felemeléséhez, mint a potadó-emeléshez.

3 Napi piacra 24.000 K.

Ezt a tételt is nyugodt lélekkel szavazhatja meg minden képviselőtestületi tag, mert a pénzügyi bizottság — erről biztos tudomásunk van — a minimumra redukálta a költségeket. A polgármesteri előterjesztés ugyanis két napiacot óhajtott létesíteni, egyet a hecskén és egyet a tornacsarnok-téren. A pénzügyi bizottság — nagyon helyesen — kimondotta, hogy egyelőre csak a tornacsarnok-téren létesít napiacot és ha a jövőben közszükségessé válna egy újabb napiac-

tér létesítése, fog határozni annak felállítását iránt. — De nem lehet a tétel ellen kifogásunk egyrészt azért, mert közszükséglet fedezésére lesz fordítva, másrészt, mert az érte befolyó jövedelem messze túlhaladja a befektetett tőke annuitását.

4. A polgári fiúiskolára 50.000

Ez a tétel már meg is van szavazva. A polgári fiúiskola felállításának szükségességét annak az ipar és kereskedelem jövő fejlődésére való óriási hasznát már nem egyszer kifejtettük s ezért ezzel ezuttal nem kívánunk bővebben foglalkozni.

5. Korona-utcai hid építésére 12.000 K.

Szintén megszavazott összeg. A hid felépítése szorosan összefügg a napiac-tér létesítésével, mert el sem képzelhető a tornacsarnok-téren napiac a vashid nélkül. De eltekintve a napiac-tól, a város felettes hatóságai által kötelezve van a vashid felépítésére és ezért a tételt szintén nem kifogásoljuk.

6. Vágóhid bővítésére 17.400 K.

Már régi a panasz a jelenlegi vágóhid szűk volta miatt s ezért csupán helyeselni tudjuk, hogy a városnak nagy jövedelmet nyújtó ezen intézmény fejlesztésére is áldoznak valahára. A befektetett összeg busás hasznot fog hajtani.

7. Dianna-fürdő kijavítására 11.200 K.

Ez elől a kiadás elől nem lehet elzárkózni, mert szükséges a befektetés a régi bünök által okozott hibák kijavítására. A Dianna-fürdő egy nagyon jövedelmező vállalkozása volna a városnak, ha már a régi uralom idején is és most szintén nem hanyagolták volna el a fürdőt annyira, hogy az most már szinte haszonvetetlen. Örömmel vesszünk tudomást tehát arról, hogy végre segíteni akarnak a régi hibákon és lehetővé akarják tenni, hogy ez az óriási költséggel létesített vállalkozás meghozza a városnak azt a hasznot, melyet más városnak hoznak hasonló intézmények.

8. Wekerle-téri (Vörös Ökör) építkezésre 625.000 K.

Mi már rég sürgettük a Vörös Ökör sorsát illetőleg a határozathozatalt, rég megirtuk,

hogyan kell adni, vagy értékesíteni kell a Vörös Ökört, mert nem tühört, hogy a város évente 4000 koronát fizessen rá erre az épületre. Azonban mindég ajánlottak megoldás gyanánt a szálloda építését. Meg vagyunk győződve, hogy egy modernül berendezett rendez szálloda nélkül ki van zárva városunk fejlődése, mert ahol nincs valamirevaló szálloda, ott nincs idegen forgalom és ahol nincs idegen forgalom, ott nincs fejlődés.

Szükségesnek tartottuk Ujhely fejlődésére való tekintettel a szálloda építését még abban az esetben is, ha itt ráfizetne a város, mert bizonyos, hogy más uton sokszorosan visszatérne a veszteség. De mulhatatlanul szükségesnek tartjuk azért, mert meg vagyunk győződve, hogy a szálloda a városnak oly hasznosot fog hajtani, hogy nemcsak a befektetett tőke annuitására, de más terhek csökkentésére is jelentékeny összeg lesz fordítható.

Ezért örömmel járunk hozzá ennek a kölcsönnek a felvételéhez is, mint olyanhoz, mely a város fejlődésének előmozdításában jelentékeny szereppel bír.

9. Városház építésére 480.000 K.

Ez a tétel az, melyely esetleg néhány évig még várni lehetne. Igaz ugyan, hogy a mi városházunk szűk; nem felel meg annak a célnak, melyet kell, hogy szolgáljon, de azért még néhány évig elkinldhatóan, benne, ha egy kis költséggel átalakítanak. Ezt ajánlanok mi is, ha az új városháza építése a polgárság nagy megterhelésével járna.

De mivel nem így van, mivel az új városháza csekély, esetleg takarékos gazdálkodás esetén semmi megterheléssel is fel volna építhető, — helyesebbnek tartjuk a városháza azonnali felépítését. Ujhelyben nagyon sok allami és közhivatal van, melyek a városban szétszórva fekszenek. Ilyenek: a folyammérnökség, kulturmérnökség, tanfelügyelőség, pénzügyörög, közjegyzőség, stb. Ezek a hivatalok nagyon szívesen vennék, ha rendez, megfélelő helyiséget kaphatnának. Ezek, valamint a régi városház értékesítéséből, esetleg bernház alakításán esetén betelölő jövedelméből nagy részben fedezhető volna annak a monumentális, a várost nagyban emelő két emeletes városháza épületnek az annuitása, mely a rendörlakanya, színházkert és Nagy Lajza féle telken a Színház köz (most Ujfaiusy Endre utca) egész hosszában építelné oly formán, hogy a Molnár István és Rákóczy utcákra is jelentékeny területet foglalna el. De jelentékeny jövedelmet hozhatnának a városháza földszintjére építendő bolt-helyiségek is, amennyiben a napi-piac-terének a tornacsarnok-terre való helyezése által ennek a vidéknek a torgalma nagyban emelkednék.

Még több szempotból is fontos az új városház építése. Tervebe van ugyanis veve az Ujtaluy Endre utcának (ezelőtt Színház-köz) 13 méterre való kiszélesítése,

miáltal az a vidék szépészeti szempontból is sokat nyerne. De tűzbiztonsági szempontból is fontos az utcaszélesítés, mert a színház nagyobb szabad teret nyerne. Szóval mi nem találjuk a városháza építését oly nagy veszedelemnek, mint azt egyesek feltüntetik, sőt — őszintén szólva — a mi véleményünk szerint az új városháza — úgy, ahogy tervbe van véve — minden tekintetben csak előnyére válnék a városnak.

10. A mostani városházi épület kljavitására 10.000 K.

Ez a kölcsön csak akkor volna felveendő, ha az új városháza építése elhatározatnánk. A kijavítás olyformán történnék, hogy a városház épülete bérházzá alakíthatnánk át. Erről a befektetésről az előbbi tételnél már elmondottuk véleményünket.

11. Szegényház építésére 20.000 K.

Talán nem akad képviselő-testületi tag, aki ezt a tételt meg ne szavazná. Minden valamire való városnak van már szegényháza, minden város gondoskodik a szegényeiről, csak Ujhely nem törődött eddig — az elmúlt Székely korszak nagyobb dicsőségére — a szegényeiről. Ennek a kölcsönnek a felvétele feltétlenül szükséges és így kifügésolni valót nem találhatunk benne.

12. Dolgoi kladásokra 4000 K. van még felvéve. Ez a tétel szintén indokolt és ezért fogadta azt el a pénzügyi bizottság.

* * *

Ennyiből állanak röviden részletezve azok a kölcsönök, amelyeknek felvételét a pénzügyi bizottság elhatározta. Az erről szóló javaslat rövidesen a képviselőtestület elé kerül és akkor lesz alkalma a képviselőtestületi tagoknak határozni felette. Mi azért közöltük le előre a terveket egyrészt, hogy elmondhassuk a mi véleményünket, de főleg, hogy tájékoztassuk a polgárságot és alkalmat adjunk a hozzászólásra azoknak is, akik viselik ugyan a városi terheket és így közelről érdeklí őket ez a terv, de nincs alkalmunk, hogy véleményüknek kitejézt is adjanak.

Mai számmal megnyitjuk a kérdés fölött a vitát és kérjük polgártársainkat, hogy akár pro, akár kontra véleményeikkel minél tömegesebben járuljanak hozzá a kérdés tisztázásához, mert ez a kérdés életbevágó a város jövő fejlődésére, az iparra, és kereskedelemre egyaránt. Mi szívesen adunk teret bármely oldalról jövő felszólalásnak, ha az a jogos kritika határait túl nem lépi és csupán arra kérünk minden felszólalót, hogy felszólalásában egyedül a város érdeke vezesse, ne hagyja magát senki befolyásolni sem a régi, sem a mostani rendszer iránti ellenszenvből, sem semmiféle üzleti vagy más érdekből, mert ez a kérdés a város fejlődését van hivatva biztositani, melynek helyes megoldásával évtizedekkel vihetjük előbbre városunkat, viszont

egy elhibázott lépéssel ugyan csak évtizedekre vethetjük vissza városunkat a lassu, de biztos fejlődésben.

Buza Barna beszéde.

Dr. Buza Barna, kerületünk orsz. képviselője f. hó 3-án beszédet mondott a képviselőházban a büntetőtörvénykönyvek és a bünvádi perrendtartás módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásánál. Képviselőnk beszédével a fővárosi lapok — csupa ellenszenvből — vagy egyáltalán nem, vagy egy pár sorban foglalkoztak, nem is emlékezve meg a beszéd nagy hatásáról. Alább közöljük a beszéd kezdő és befejező részét a hiteles gyorsírói feljegyzések nyomán szórol szóra, hogy alkalma legyen a kerület választópolgárságának látni, hogy mily hatást tett képviselőnk beszéde a képviselőházban:

Buza Barna: Megvallom őszintén, hogy ha sajnálom is azokat a szegény embereket, a kik egy zsemlye ellopása miatt, mert bemásztak érte a bolt-helyiségbe, felesztendei bürtönt voltak kénytelenek leülni, még jobban fáj nekem a szívem sok ezer magyar emberért, kik a büntetőtörvény hiányosságai folytán egész vagyonukat veszítették, koldusbotra jutottak, mert megfelelő intézkedés a csalásra nézve a büntetőtörvénykönyvben nem volt. (Hosszas zajos helyeslés.)

A magyar büntetőtörvénykönyvnek legsiralmasabb, legsütetebb fejezete a csalásra vonatkozó fejezet. (Élénk felkiáltások: Az igaz!) Bar-mekkora legyen tisztelt-em a büntetőtörvénykönyv megalkotói iránt, valóságos megdöbbenéssel kell olvasnom e szakaszokat, nem lévén képes megérteni, hogy komoly gondolkodással és az ország helyzetének komoly ismeretével hogyan lehetett a csalást ilyen módon szabályozni. (Ugy van!)

En azt hiszem, hogy a család kérdése annyira megérett a magyar közvéleményben és annyira at tudjuk érteni és meg tudjuk bírni itt is a ministerium módosításának értelmét és fontosságát, hogy teljesen felesleges volna azt bizottságokhoz utasítani, teljesen felesleges volna azt elhalasztani. En a mellett vagyok, hogy ezt a módosítást már ma fogadjuk el. Megvallom, nem tartom elengedőnek ezzel a szövegezéssel, minthogy szerintem nemcsak a »ravasz« szót, hanem a »fondorlat« szót is ki kellene hagyni. (Helyeslés.) mert, t. haz, ha a »ravasz fondorlat« egy tag kapu volt nyitva a családoknak hogy kimenekülhessenek a büntetés alól, akkor, ha a »fondorlatot« behagyjuk, a kapu helyett egy kis ajtot még mindig meghagyunk. De en inkább szeretek egy fél eredményt, mint semmi eredményt, és abban a reményben, hogy a végleges szövegezés, ha hosszabb idő múlva is, talán esztendőök múlva, a mikor rákerül a sor, olyan lesz, a »fondorlatot« is kihagyjuk a család szövegezéséből, ezzel a bizalommal és megnyugvással nyugszom bele a módosításba, és abban a reményben is, hogy a magyar bíróság, a mely a helyes nemzeti és szociális fellogás magaslataira emelkedett, meg fogja érteni a törvényhozás intenczióját és a törvény e rendelkezését ezental a nemzeti és szociális szempontból egyedül helyes, a törvényhozás fellogásának megfelelő értelemben fogja magyarázni és alkalmazni. (Helyeslés.)

Azzal fejezem be felszólalásomat, hogyha védelmezzük azokat a bünös embereket, a kik talán véletlenül, ártatlanul estek bünbe és a törvény hibái folytán tulsulyos büntetést

kénytelenek szenvedni, ha védjük a bünös gyermekeket és embereket, a kinek megjavulására kilátás van, védjük meg végre a becsületes embereket is. (Élénk éljenzés és taps. A szónokot többen üdvözlék.)

HIREK.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk tisztelt előfizetőit, hogy a május végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultával küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

— Fegyelmi választmány ülése. Zemplésvármegye közizgatási bizottságának fegyelmi választmánya f. hó 11-én, holnap d. u. ülést tart, melyen Székely Elek felfüggesztett polgármester és Hell Jenő felfüggesztett gazdasági tanácsos fegyelmi ügyei kerülnek tárgyalás alá.

— Sakkverseny. A „Sakkverseny Rendező Bizottság“ értesít bennünket, hogy a verseny szombatn f. hó 13-án veszi kezdetét a Kovacsicsné féle Színház kertben délután 5 órakor és az eziránt érdeklődőket szívesen látja. A versenyzők teljes névsora a következő: György Lajos hivatalnok, Csermák Kálmán mérnök, Hankuss Lajos keresk. isk. tanuló, Dr. Klein Károly ügyvéd, Kolos Sándor mérnök, Kertész gyárigazgató, Dr. Kasztiner Arpád kórházi orvos, Kroó József tkptári főkönyvelő, Dr. Nagy Arthur ügyvéd, Reichard Sándor gyógyszerész, Szabó Jakab tanító, Somogyi Bertalan ügyvédjelölt.

— Székely Elek királysértési pere a táblán. A kassai kir. ítelőtábla a Székely Elek királysértési perében f. hó 15-ére tüzte ki a felebbviteli tárgyalást.

— A sátoraljai helyi „Chevra Kadisa“ évi rendes közgyűlést 1908. június hó 14-én, vasárnap d. e. 9 órakor tartja az új kórház tanács-termében. 1.) Uj tagok felvétele. 2.) Felebbezések sirdij megállapítása ügyben. 3.) Számvizsgáló bizottság jelentése az 1906—7. évi szárszámadásról. 4.) Evi jelentés és szárszámadás betérjesztése az 1907—8. évről. 5.) Tisztújítás az alapszabályok 28. és köv. §§ ai értelmében. Csak oly egyeteli tagok bírnak szavazattal, kik felvételi díjakat teljesen befizették.

— Evzáró vizsgálati hangverseny. Werner Sarika okl. cimbalomtanáró magán cimbalomiskolája növendékeinek egy részével folyó évi június hó 14-én, vasárnap délután 3 órakor a vármegyeháza disztermben vizsgálati hangversenyt tart, melynek műsora a következő: 1. Mayerbeer; Aria a „Proféta“ dalmából, Allaga Géza átiratában. 2. cimbalmon Vándor Ottília (II. éves) és tanárnője. — 2. Szerdahelyi: Pusztai kép. „Csikós a tanyán“ Werner Aranka (I. éves). — 3. Allaga: A velencei Carneval“ Veszprényi Lilike (II. éves). — 4. Magyar dalok Strausz Irén (fél éves). — 5. Ivanovics „Dolorosa“. Valse Gosztonyi Anna (III. éves). — 6. Fráter dalok cimbalmon Veszprényi Lilike, hegedűn Kerekes Emil. — 7. Allaga: „Füredi emlék“ Reviczky Ábrahám (fél éves). — 8. Rossini: Részlet „Tell Vilmos“ dalmából, cimbalmon Gosztonyi Anna, hegedűn ifj. Tóth Ferencz. — 9. Erdélyi Dező: „Ma-

gyar ábránd" Vándor Ottila. — 10. Allaga: Népdal — Csárdás 2 cimbalmon Gosztonyi Anna és tanárnője. — 11. Erdélyi D: „Rákóczi induló” 2 cimbalmon Veszprémi Lilike s tanárnője. — Az érdeklődő nagyközönséget szívesen látja és ez uton is meghívja az intézet tanárnője.

— A csipkeverő tanfolyam első kiállítása. E g r i Etelka áll. el. iskolai tanító vezetője alatt álló csipkeverő tanfolyam f. hó 11-én d. u. 4 órakor nyer ünnepélyes befejezést az áll. polgári leányiskola III. oszt. tantermében. Ugyanazon teremben lesznek kiállítva az ezidei tanfolyamokon készített munkák. Az érdekes kiállításra felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— A sátorajauhelyi katolikus olvasókör 1908. évi június hó 14-én Sátorajauhelyben, a régi „Nyul” kerthelyiségében saját aapokéjének gyarapítására jótékonyezéül zártkörü nyári táncmulatságot rendez. Belépti díj: Személyijegy 2 kor., családjegy 4 korona. Kezdeté délután 5 órakor.

— Aml mégse járja. Sok mindenhez hozzá vagyunk mi már szokva, nagyon sok nem járja, de mégis megy! — No de nem akarunk keseregni, egy ideig mi is csak azt mondjuk, hogy úgy még sohasem volt, hogy valahogy ne lett volna. A Rákóczi-utcai Behyna-féle házánál építkezés folyik: az utca valóságos szemétdomb, mészbánya, homoktenger, téglavár stb. Hát tudjuk kérem, hogy ahol építenek ott nem szokták Kugler-torták hemperegni, hanem azt is tudjuk, hogy valamely építkezés rovására nem szokták a szomszédok és a járókelők utait szemétdombbá átalakítani. Nagyon jó lenne, ha akit illet, megnezné ezt a sanyaru s igazán gyalázatos helyet.

— Az iparoskör folyó hó 8-án tartotta idei nyári táncmulatságát a „Nyul”-hoz címzett kerthelyiségben, a hol a kissé hűvös időjárás dacára nagy számú közönség jelent meg és a legkedélyesebb hangulatban töltötte az időt egészen a hajnali órákig.

— Zongoravizsga. Varkonyi Sándor zongoratanár, f. hó 21-én, vasárnap, d. u. 3 órakor tartja növendékeivel a szokásos évi zongoravizsgát. A jeles tanár vizsgai irant mindig nagyfokú érdeklődés szokott megnyilvánulni, annál is inkább mert a vizsgát rendszeren növendék-hangverseny követi, melyet a legjobb növendékek rendeznek. A hangverseny ez idén különösen nagyszabású lesz Varkonyi Flórián, a czernowitzi opera hősbáronistája 2 számmal szerepel a műsoron. Előbb Wagner Walkürjéből Volan bucsuját, majd Bizet: Carmenjének: Eskamilló belepője c. csodaszép részletét énekli. A Haas Cuckey Székely műkedvelő hármas Lehel Károlynak, szintársulatunk volt kitűnő karmesterének egy igen sikerült Sivit-jét (Op: 25.) fogja előadni. Mint értesültünk az ambiciózus növendékek hangversenye iránt, máris széleskörű érdeklődés nyilvánult meg. Belépődíj nincs. A teljes műsort lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

— Merre járnak Polgárok? Polgár Béla társulata ket héttig Beregszászban járt és ottani lapok szerint a társulat „elégge” megállotta a helyét. Egyik-másik előadás sok kívánni valót hagyott ugyan hátra, de mi újhílyiek azt reméljük, hogy ez csak a „nyári társulatra” áll; a téli társulat azonban — kifogástalan lesz. A társulat Beregszászból Gyöngyösrre ment.

— Sertés-zárlat feloldása. A vármegye alispánja a sertésekre és marhákra elrendelt zárlatot a mai nappal feloldotta.

— Az Amerikai állapotok. A legutóbbi napokban egy Kusv Jánosné sz. Kassai Juliánna nevű asszony

Amerikába Norfolk nevű városból levelet intézett a helybeli rendőrkapitánysághoz, mely talvez van panaszszal. A magára hagyott asszony, aki Amerikában szövésből tartja fenn magát, tőle eltávozott férjének tartózkodási helyét kéri kipuhatolni Levelében a többek között az Amerikai tarthatatlan állapotokról a következőket írja: Itten igen rosszak a munka viszonyok, a gyárak bevannak zárva, szegénység van mindenütt, én azt hiszem odahaza is foglakozhatom a selyem szövésel valamely szövőgyárban, és talán jobban megélnék mint itten. Ez a néhány sor élelnek világítja meg a kivándorlók ottan nyomorúságát.

— A sátorajauhelyi állami polgári leányiskola ezvzaro vizsgatainak sorrendje. A) rendes tanulók. Június 13-an d. e. 8-12. hittani vizsgatok. Jun. 15-én d. e. 8-12. I. oszt. vizsgálat. 16-an d. e. 8-12. II. oszt. vizsgálat. 16-an d. e. 8-12. III. oszt., d. u. 2-6. IV. oszt. 17-én d. e. 9-11. francia vizsga, d. u. 3-5. ének és torna vizsga. B) magántanulók. Június 19-én d. e. 8-12. I. oszt. írásbeli vizsgálat, d. u. 2-6. I. o. szóbeli, 22-én d. e. 8-12. II. o. írásbeli, d. u. 2-6. II. o. szóbeli, 23-án d. e. 8-12. III. o. írásbeli, d. u. 2-6. III. o. szóbeli, 24-én d. e. 8-12. III. o. írásbeli, d. u. 2-6. III. o. szóbeli, 25-én d. e. 8-12. IV. o. írásbeli, d. u. 2-6. IV. szóbeli vizsgálat. Június 27-én d. e. hálaadibistentiszlet, évfizró ünnepély és jutalmak kiosztásával. A növendékek női kézimunkái és rajzai a rendes vizsgálatok idején a III. és IV. osztályi tanteremben tekinthetők meg. A vizsgálatokra a t. szülőket estanügybaratokat tisztelettel meghívja a taestület nevébe. Sátorajauhelyi 1908. június hó. Gyulai Karolyi, igazgató.

— Eltűnt állami tanító. A várjezenői állami iskolai tanító f. hó 2-án állomásáról minden bejelentés nélkül ismeretlen helyre távozott. Távozásnak okát némelyek a tanító rossz anyagi viszonyaiabban keresik. A tanfelügyelői kirendeltség intézkedett, hogy az eltűnt tanító minél előbb betöltessék.

— Tanmulatság Tolcsván. Folyó hó 13-an Tolcsván, a „Korona” szálló összes termeiben az ottani iskolák 5-5 legjobb növendékeinek jutalmazására cabaretstílyűleg egybekötött táncmulatságot rendez a tolcsvai intelligencia. A mulatság este 8 órakor kezdődik.

— Csaló háziszolga. Fazekas István helybeli háziszolga, mikor B. K. szolgálatból elbocsátotta, azzal bszta meg magát, hogy elment egy helybeli fűszerkereskedőhöz, a honnan gazdája könyveshére árukat szokott hordatni és szolgálatadja számájára nagyobb mennyiségű cukrot és kávét vasarolt; kijelentven, hogy gazdája a könyvet nem találja. A kereskedő az árukat pontosan kiszolgálta, a házi szolga pedig eladta. A károsult csak most jött rá a csalásra, amikor a kereskedőnél számláját rendezte. Ugy a háziszolga, mint az orgazda ellen följelentést tett a rendőrségnél.

— Tilos a dohányzás. Zalamegye szabályrendelettelg elűtötte a 15 éven alól levő gyermekeket a dohányzástól. Sőt a szabályrendelet megiltja azt is, hogy gyermekeknek dohányzó eszközt, dohányt, vagy gyufát eladjanak. Aki azt a tilaimat megszegi, az 100 koronáj terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E tekintetben a szülők és gyámok tartoznak felügyelni és ha mulasztást követnek el, szintén büntetendők, ilyen szabályrendelet bizony nálunk is helyén volna, mert nálunk már az elemi iskolások körében is erősen hódít a — cigareta, jobbjára a szülők nemtörődomsége miatt.

— Korcsmazárlat. Füzesséry Ödön, a tokaji járás főszolgabírája rendeletet adott ki, a melyben az iránt

intézkedik, hogy a bodrogkisfaludi körjegyzőségben a korcsmak ünnepnapokon zárva tartassanak. Okot ez erélyes intézkedésre a körhöz tartozó egyének részeg fővel elküvetett gyakori kihágásai adtak. Bár ez intézkedés a kör 18 korcsmárosára is súlyos büntetés, mégis helyeselnünk kell a főszolgabíró eljárását, mert ez az egyetlen látszó mód, a mellyel a gyakori kihágásoknak, melyet emberélet és vagyónbiztonság ellen, melyet elküvettek, — eleje vétessék.

— Tűz. F. hó 20-én éjjel 3 órakor tűz volt Sárospatakon. A tűz a főiskola tulajdonát képező Szemere-utcai 16 számú házban ütött ki és hirtelen gyorsasággal csapott át a két szomszéd házra s azokat is elhamvasztotta. Az ifjuság gyors megjelenésének és üneládozásának köszönhető, hogy a tűz nem terjedt tovább.

— Késelő szerelmes. Szabadi Vilmos sárospataki kőmives legény már régebbi idő óta szerelmes egyik szomszédjának, Zöld Gyulának Mariska nevű leányába. A leány azonban nem viszonozta érzelmeit, sőt mivel már volt is neki kisméretű vőlegénye, ismételten megkérte, kimégye meg az udvarlásától. A legény azonban nem tágitott és remelte, majd csak megváltozik a leány is. De ez a változás csak nem következett be. A bátoros szívű szerelmes pedig tegnap este elkeseredésben lezsal támadt a leányra, ha nem lesz az övé, leszurja és aztán öngyilkos lesz. A leány segítségért kiáltott, de a gyorskezi legény megszurta, még mielőtt felgyerezték volna. A sérülés azonban könnyebb természetű és néhány nap alatt gyógyulni fog. A merénylő ellen az eljárást megindították.

— Új személydijszabás életbe lépése. Ez oravicea — németbőség — resiczabányai h. é. v. vonalán, a megnyitás napjától zónarendszerű személy-és podgyasz díjszabás lép életbe. Ezen díjszabás a magyar királyi államvasutak díjszabás elarúsító irodájában (Budapest, VI. Csengeri utca 33) 20 fillérért kapható.

— Dr. Béla Henrik az Erzsébet királyi tüdőbeteg sanatórium v. orvosa június hó 4-én kezdte meg fürdőorvosi működését Hársfalva fürdőben.

— Korai főzélék, ezukorborsó zöldbab, karalábé, ugorka, karfiol, keltkaposzta, tejessalata, gomba, hónaposretek, idei burgonya, szőlőspárga, vegyesen postakosaranként 3 kert, viszonteladónak külön arájálat küldhető. Szabó 92 Csongrádról.

— Rákóczi cipőkrem a legjobb bőrfenyésítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

VITA
SŐSKÜT FORRÁS VASMEGYE

alkalikus natron-lithion gyógyviz
Orvosilag ajánlv: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese s húgýhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Kponti iroda: Bpest, V., Lipót-körút 29

Főraktár: NAGY FERENCZ úrnál Sátorajauhely.

Kapható: gyógytárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

CALIFIG
Kelleme hatáso nashajto
Meghibható kiprobálató enyhé.

FIGE-SZÓRÓ

A rossz emésztés
majdnem mindig a székrekedés következménye. E kelletlen érzés elhárítására szolgál az orvosok által előzérteltel ajánlott „CALIFIG”. Ez a kitűnő kelleme isú hashajtószer enyhén, de biztosan hat. elősegíti az emésztést és az állami kelletlen betegségeknek veszi elejét. A kaliforniai édes fügegyümölből és más ismert gyógyhatású füve kivonatából készült „CALIFIG” en alkalmas úgy gyermekeknek mint felnőtteknek.
Minden gyógyszerárban kapható
Nagy üveg 3 K., kis üveg 2 K. 90

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltékért a szerkesztő nem felelős.)

Bucsuizó.

Mindazon jobáratomnak és ismerőseimnek, kikből az idő rövidsége folytán sajnálatomra személyesen bucsut nem vehettem, ez uton monddok Isten hozhatót.

Barta Béla.

Hársfalva gyógyfürdő

Klimatikus gyógyhely.

Vasuti állomás. Posta és távirda, 230 méter magasságban fekszik a tenger színe fölött.

Fürdőidény: május 1. szeptemb. 30.

Gyönyörű fekvés. ozónus levegő. Hársfa és fenyőerdők. Kényelmes és olcsó ellátás. Modern berendezés. Hidegvíz gyógyintézet. Sós és fenyő belégoztermek (inhalatorium). Savanyviz és vasas asványvízürdők. Orvosi felügyelet alatt álló kitűnő vendéglők.

Gyógyvize kitűnő hatása:

tüdőbajok, malária (moozáriláz), gégo, horg-és tüdőhurut, máj-és lépaganatok, hólyaghurut, specifikus a görvényes esontbántalmak. Mindenféle idegbántalmak, fejtájás, migrain, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérbajok, közhvény, görvény, bujokak, deurmum trem. potat Női bajok, fehérhólyas, sápkör, havi zavaroknál. Részleteesebb felvilágosítással szívesen szolgál

A fürdőigazgatóság Hársfalva (Beregmege.)

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA.

Kérjen egy mintát az általunk kiadott

adókönyvecskékből.

Landesmann Miksa és társa
könyv- és papirkereskedése Sanjhej.

1605-1908. végreh. sz.

Arverési hirdtemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezzenel közhírré teszi, hogy a sátorajauhelyi kir. járásbírósgnak 1908. évi V. 898-1. 64-1. számú végzése következtében Dr. Tátray Dezső ügyvéd által képviselt Zem-

plémegei keresk., ipar- termény- és hitelben javára Fodor Jenő és neje ellen 160 K. és 361 K. s jár. erejéig 1908. ápr. 12-én fogatósított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1589 koronára becsült következő ingóságok, u. m: házi butorok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a sátoraljaujhelyi kir. járásbíró 1908. V. 898—3. sz. végzése folytán 160 K. és 361 kor. tőkét követelés ennek esedékeskamatai és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig Sáros-patakon alperesek lakásán leendő megtartására 1908 évi június hó 19-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékúak ezennel oly megjegyzéssel hívtnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. s 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Sátoraljaujhely 1908 évi június hó 4. napján.

Rosner Imre bir. végrehajtó.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házban f. évi augusztus 1-től kiadó egy földszinti modern lakás, mely áll négy parquetes szobából, nagy verandából, fürdőszobából és az összes szükséges mellékhelyiségekből.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csapó Lajos.

Butorozva vagy butor nélkül a Wekerle-téri 4. sz. ház emeleti erkélyes szobája július 15-től kiadó.

Bővebbet:

Dr. Behyna Dezső
ügyvédi irodájában.

Kiadó üzlethelyiség.

A Rákóczi-utca 46. számú házban egy üzlethelyiség azonnal kiadó.

HERICZ SÁNDOR.

Zemplén vármegye alispánjától.

9790—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Zemplén vármegye sátoraljaujhelyi „Erzsébet” kórházánál lemondás folytán megüresedett és évi 1600 korona fizetés, valamint a kórházban természetbeni lakás és teljes ellátással javadalmazott

segédorvosi

állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni szándékozókat, hogy 1879. évi XIV. t.-cz. 43., illetve az 1883. évi I. t.-cz. 1. és 9. §§-aiban előirt képesíttségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Zemplén vármegye főispánjához címezve, hozzám f. évi június hó 26-ig adják be.

Az állás 1908. évi július hó 1-én foglalandó el s a kiuevezendő segédorvosnak az egyes osztályokra leendő beosztása az igazgató főorvos jogát képezi.

Sátoraljaujhely, 1908. június 5-én.

Dókus Gyula,
alispán.

Tégla és cserép árusítás.

Tisztelettel értesítjük a n. é. építő-közönséget, valamint az építész urakat, hogy a **Torzsási téglagyárunkba** felhalmozott **kitünő minőségű 1-ső osztályu téglák és fedélcserépek** legolcsóbb napi árban árusítjuk. A rendelvényeket úgy helyben, mint vidékre a vevő kívánságára a saját fogatunkon is haza szállítjuk.

Értekezni lehet **Reinitz Elemér** úrral (lakik posta közben). Megrendelő bárczák kaphatók; **Gyarmathy Béla** vegyeskereskedő és **Waller Mór** fakereskedő uraknál.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel:

MÜLLER & REINITZ,
torzsási téglagyára.

ERDŐBÉNYE

gyógyfürdő Zemplén vármegyében, Tokaj-Hegyalján, szél, és portomentes erdős völgykatlanban.
237 méterre a tengerszin felett.

FÜRDŐIDÉNY: Május 28-tól Szept. 15-ig.

Vize kitünő hatásu gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. — Meleg kádfürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; massage, izzasztó és hidegviz-gyógyimód. Ivó gyógyimódhoz mindenféle ásványviz készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen malárius bajokban szenvedők részére.

Posta és táviróállomás ERDŐBÉNYE. Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. Postai küldemények naponként egyszer szállítottnak ki a telepre és telepről.

Alladóan a telepen lakó fürdőorvos: **Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.**

Vendéglős; **Strasser H. Tokaji vendéglős**, akinél kitünő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálás lehet.

Külön izraelita vendéglő.

Vasuti állomás: személyvonathoz „Erdőbénye-Fürdő” megállóhely; gyorsvonathoz: „Liszka-Tolcsva” állomás, a honann és hova hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkocsiközlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Ajánljuk a t. építő-építész és meszkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszünket,

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmulja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket el fogadunk.

Zemplén-Ladmóczi mesz és agyagipar
részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószekerezettel
kézi hajtása

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség
számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt züretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtólok, bogozó őrloők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcshámzó és vágó gépek. — **Szabad önműködő**, hordozható és szállítható „SYPHONA”-permetező szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegces permetezésére.

Szőlő-ekék

gyártottnak és szállítottnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppárai, vasöntőjeje és gőzhámói által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselet és viszontárusítók keresetnek